

Výzkumný rozhovor v dialogické a spolupracující perspektivě

Mgr. Pavel Nepustil, FSS MU,
Sdružení Podané ruce, o.s.

Rozhovor / Interview

- jako metodu sběru dat využívá až 90% kvalitativních výzkumníků v různých variantách
- v moderní době má kořeny v klinické diagnostice a v psychologickém testování, později se začal využívat v etnografii a sociologii
- současnost: „interview society“

Rozhovor jako konverzace

- Rom Harré (1983): „Konverzace je primární lidská realita“
- John Shotter (2008): „...v konverzačních aktivitách tvoříme svoje světy i sami sebe“
- Harlene Anderson (2009): „Konverzace je jednou z nejdůležitějších charakteristik života“

Aktivita – dialog - spolupráce

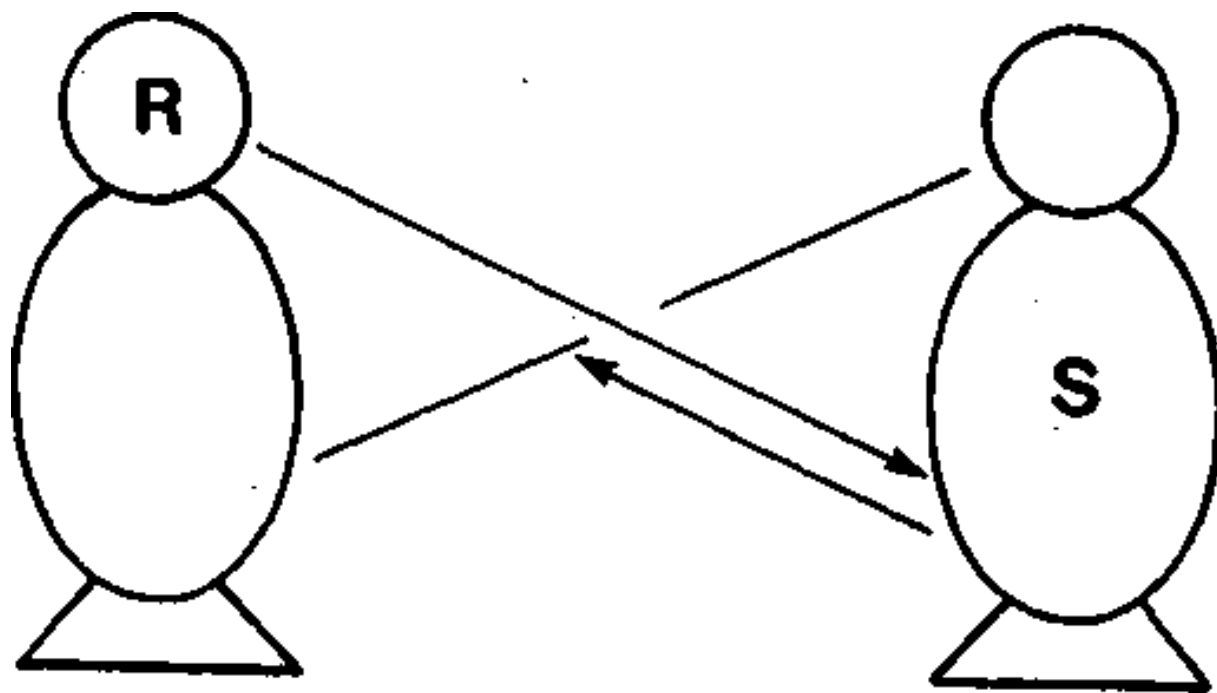
- J. Holstein a J. F. Gubrium: aktivní interview
- tradiční rozhovor: ideálem zcela pasivní subjekt
- aktivní rozhovor: podpora interpretativní aktivity
- výsledky zaměřeny na obsah i na proces
- John Shotter: společné jednání (joint action)
- Harlene Anderson: jak rozvíjet dialog?

Cooperative Inquiry

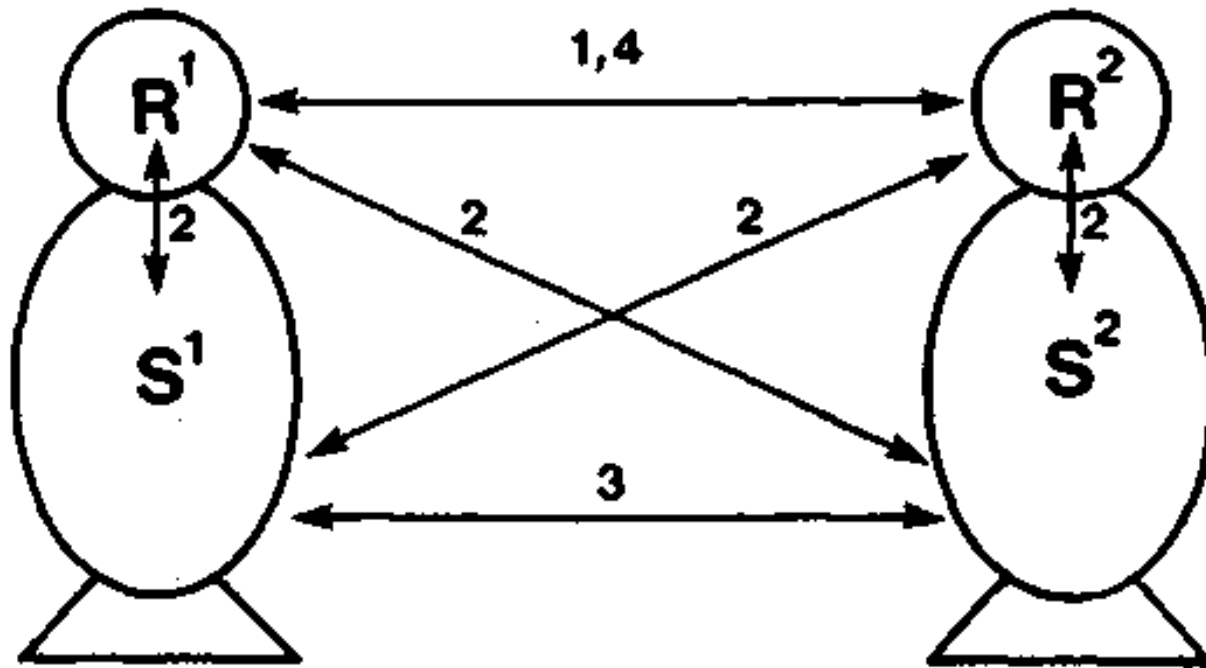

- Dva nebo více lidí zkoumá určité téma prostřednictvím vlastní zkušenosti, s využitím opakujících se cyklů, v nichž se pohybuje mezi osobní zkušeností a společnou reflexí.
- Dochází k setření rozdílu mezi výzkumníky a subjekty, všichni účastníci vystupují jako spolu-výzkumníci a spolu-subjekty
- *John Heron, Peter Reason*

Tradiční výzkum (podle J. Herona)

Co-operative inquiry (podle J. Herona)

Collaborative practices

- V jádru stojí filozofický postoj na straně výzkumníka, který vyzývá zúčastněné osoby ke konverzačnímu ne-hierarchickému partnerství, utváření dialogického prostoru, ve kterém dochází ke sdílenému zkoumání v rámci dialogického procesu, který má transformativní povahu a vznikají tak nové významy a nové poznání
- *Harlene Anderson, Houston Galveston Institute, USA*

Literatura

- Anderson, H. (2009). Konverzace, jazyk a jejich možnosti: Postmoderní přístup k terapii. Brno: NC Publishing.
- Harré, R. (1983). Personal Being: A Theory for Individual Psychology. Oxford: Blackwell.
- Heron, J. (1996). Co-Operative Inquiry: Research into Human Condition. London: SAGE.
- Holstein, J. A., Gubrium, J. F. (1995). The Active Interview. Thousand Oaks: SAGE.
- Shotter, J. (2008). Conversational Realities Revisited: Life, Language, Body and World. Chagrin Falls: Taos Publications.
- Tangaard, L. (2009). The Research Interview as a Dialogical Context for the Production of Social Life and Personal Narratives. Qualitative Inquiry, 15, 1498-1515

Děkuji za pozornost

pnepustil@centrum.cz